

A Magyar Anyagvizsgálók Egyesülete (MAE) elnökeinek portréja

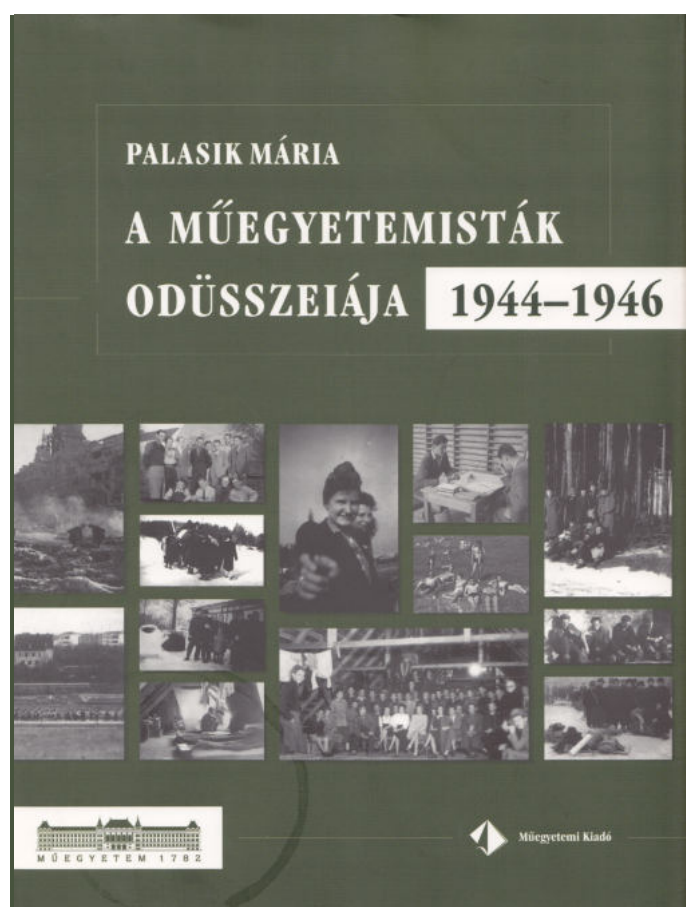
Tetmajer Lajos (vagy ahogyan a mérnöki tanulmányok során megismertük, Ludwig von Tetmajer) 126 éve, 1895. szeptember 9-11. között Zürichben életre hívta az Anyagvizsgálók Nemzetközi Szervezetét. A MAGYAR ANYAGVIZSGÁLÓK EGYESÜLETE másodikként, 1897. június 16-án alakult meg azzal az alapvető céllal, hogy hazánkat a nemzetközi rendezvényeken ez, és ne az osztrák-magyar egyesület képviselje. A II. Világháború végéig szervezetünk folyamatosan működött, majd az alapítás 100. évfordulóján, a Miskolctapolcán elindult kezdeményezés hosszas vajúdtást követően (Anyagvizsgálók Lapja, 2013/3-4) végül 2012-ben beérett. Az eltelt – immáron történelmi – kor nem csupán lehetőséget biztosít a Felelős Szerkesztőnek a visszatekintésre, hanem fel is szólítja arra, hogy megemlékezzünk dicső elődeinkről. Az alapvető kérdés ebben a helyzetben: hogyan, milyen módon, miképpen? A történelem megismételhetetlen. Ami elmúlt, visszahozni nem lehet, még törekedni sem szabad erre, hiszen a kudarc eleve adott. Mégis kapaszkodóként szolgálhat az a tény, hogy mindig és mindenkor voltak

olyan emblematikus személyek, akik többet vállaltak a szakmáért, annak fennmaradásáért, a szakemberek összefogásáért, a tudás népszerűsítéséért.

Ezek voltak az Egyesület elnökei. Álljon itt a névsoruk:

1897-1904	Czigler Győző (műegy. tanár)
1904-1910	Nagy Dezső (műegy. tanár)
1910-1914	Czékus Aurél (min. tanácsos)
1914-1917	Rejtő Sándor (műegy. tanár)
1917-1924	Zielinski Szilárd (műegy. tanár)
1924-1927	Gállik István (alelnök, államtitkár)
1927-1930	Czakó Adolf (műegy. tanár)
1930-1934	Zorkóczy Samu (műsz. vezérig.)
1934-1939	Mihalich Győző (műegy. tanár)
1939-1942	Quirin Leo (műegy. tanár)
1942-1944	Misángyi Vilmos (műegy. tanár)
2012-2014	Gillemot László, Dr.
2014-2019	Czinege Imre (professzor emeritus)
2019 -	Bíró Gyöngyvér, Dr. habil

A 14 nevet felsorakoztató névsorból Dr. Bíró Gyöngyvér, Dr. Czinege Imre és ifj. Dr. Gillemot László tevékenységének rövid ismertetését olvashattuk lapunk korábbi számaiban. Most pedig az elmúlt évszázad egyik leginkább „vérzivataros periódusában”, az 1942-1944 közötti intervallumban a „karmester pálcát” forgató Misángyi Vilmos életével, szakmai tevékenységével ismerkedhet meg a Tisztelt Olvasó. Élettörténetét az „Új magyar életrajzi lexikon” is csupán 1945 tavaszáig követi azzal fejezve be, hogy ekkor „Németországba menekül, ahonnan többé nem tért vissza”. Ezt egészíti ki Palasik Mária kiváló könyve, amelyben részletesen feldolgozza „A Műegyetemisták Odüsszeijája 1944-1946” címmel azt a kálváriát, amelyet Misángyi Vilmos – mint az egyetem rektora – a Műegyetem Németországba való telepítése kapcsán kifejtett. Könyvének 255. oldalán ez olvasható [1]: „Ő nem jött haza a hallgatókkal, ott maradt a bajorországi Teisbachban, itt hunyt el 1948. április 19-én”. Talán véletlen, talán nem, hogy e település a BMW csoport Dingolfingban levő gyártó központjának közelében az Isar folyó áttellenes oldalán található néhány km-es távolságban.

1. ábra: Palasik Mária: A Műegyetemisták Odüsszeijája 1944-1946 c. könyvének borítója [1]

Misángyi Vilmos (1942-1944)

Misángyi Vilmos

1880. január 8-án született Pécsen. Egyetemi tanulmányait gépészmérnökként 1903-ban fejezte be a Budapesti Műegyetemen. Ezt követően a Mechanikai és Technológiai Tanszéken tanársegéd, majd adjunktus. A műszaki doktori oklevelét 1907-ben szerezte meg „A maradó alakváltozásokról” c. értekezésével. 1907-ben a Magyar Államvasutak (MÁV)

Misángyi Vilmos az Országos mérnökkongresszuson, a Műegyetem aulájában [6]

szolgálatába lépett és 1911-től már a MÁV Igazgatóságának mérnöke. A tanítás nem állt tőle messze, 1916 és 1920 között a Budapesti Kereskedelmi Iskola Tanárképző Intézetének tanára, majd 1921-től egyetemi tanár. 1924-ben a MÁV főfelügyelője lett, innen hívták meg 1924-ben – Rejtő Sándor utódként – a Műegyetem Mechanikai Technológiai Tanszékére tanszékvezetőnek. Titulusát itt 1945-ig töltötte be. Az 1944/45-ös tanévet a Magyar királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektoraként kezdte, ahol 1944 végén a Szálasi-kormány utasítására a Műegyetemet nyugatra akarta telepíteni. A tanári kar ellenállása miatt ez megghiúsult, azonban a diákok és a tanárok egy részével előbb Sopronba, majd Nyugat-Németországba távozott. A gépészmérnök és vegyészmérnök hallgatókat Drezdába irányították, ahol átélték Drezda bombázását. Ezután Bajorországban - amennyire a háborús körülmények engedték - az oktatás folytatódott. Németországból már nem tért haza, 1948. április 19-én Teisbachban hunyt el [2].

További munkássága [2, 3]:

- 1925-44: a Felső Oktatásügyi Egyesület főtitkára,
- 1925-44: a Felső Oktatásügyi Egyesület Közleményének szerkesztője,
- 1927-33: az Anyagvizsgálók Közlönye szerkesztője,
- 1928-44: a Kúria szabadalmi ülnöke,
- 1929-31: a Gépészmérnöki Osztály dékánja,

- 1929-34: a MÁV Fogyasztási Szövetkezetének elnöke,
- 1934-től: a Magyar Textiltechnológusok Egyesületének elnöke, majd tiszteletbeli elnöke, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet alelnöke, a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen a mechanikai technológia ny. r. tanára,
- Az Országos Közoktatási Tanács ipari oktatási szakosztályának elnöke,
- 1942-44: A Magyar Anyagvizsgálók Egyesületének elnöke,
- 1944-45: A Széchenyi Tudományos Társaság (ma: MTA) főtitkára.

Cikkei, könyvei, előadásai (a teljesség igénye nélkül) [2-5]:

- Bánki Donát: Gyakorlati hidraulika és hydrogépek, Bánki Donát előadásai után jegyezték Misángyi Vilmos és Hoffmann Miklós (Fővárosi Ny., Budapest, 1901/1902)
- A maradó alakváltozásokról (Pátria Ny., Budapest, 1907)
- A maradó alakváltozások (Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közleménye, 1908/42/3-4, 70-98. o.)
- Rapport entre les déformationspermanentes produites par traction et par compression (Anyagvizsgálók Nemzetközi Szervezetének Kongresszusa, „Fifth Congress of the International Association for Testing Materials”, Koppenhága, szeptember 7., 1909)
- Ténacité et mellebilité (Anyagvizsgálók Nemzetközi Szervezetének Kongresszusa, „Fifth Congress of the International Association for Testing Materials”, Koppenhága, szeptember 7., 1909)
- Lisztfeldolgozó iparunk fejlesztésének tanulmányozása: útmutatás a pékipar, cukrászipar, mézeskalácsipar és tésztagyártás fellendítésére és bajainak orvoslására (Pátria Ny., Budapest, 1910)
- The differences between the deformations of tough and plastic materials (Anyagvizsgálók Nemzetközi Szervezetének Kongresszusa, Sixth Congress of the International Association for Testing Materials, New York, szeptember 3-7., 1912)

- A Magyar Királyi Államvasutak üzemében használt pótanyagok (Anyagvizsgálók Közlönye, 1917, 33-48. o. és 73-85. o.)
- A berlini Werkstofftagung 1927-ben (Anyagvizsgálók Közlönye, 1928, 14-18. o.)
- Rejtő Sándor (Anyagvizsgálók Közlönye, 1928, 38-40. o.)
- Sárgaréz megömlesztése (Természettudományi közlöny, 61. évfolyam, 897. sz., 1929)
- Rejtő Sándor emlékezete (Anyagvizsgálók Közlönye, 1929, 73-79. o.)
- Dr. Wittman Ferenc (Technika, „Hungária” Magyar Technikusok Egyesülete, Budapest, 1932-1933, XIII-XIV. évfolyam)
- A magyar mérnök hivatása (Technika, „Hungária” Magyar Technikusok Egyesülete, Budapest, 1932-1933, XIII-XIV. évfolyam)
- Visszapillantás az Anyagvizsgálók Közlönyének eddig megjelent tíz évfolyamára (Anyagvizsgálók Közlönye, 1933, 1-15. o.)
- A gazdaságos ipari termelés feltételei az anyag-gazdálkodás szempontjából (Anyagvizsgálók Közlönye, 1933, 173-178. o.)
- Közgyűlési beszédek április 29-én (Förster Gyula, Mihailich Győző, Söpkéz Sándor, Ilosvay Lajos, Misángyi Vilmos), (Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közleménye, 1933/67/27-34, 163-165. o.)
- Egyleti közlemények (beszámoló a M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet fennállása 50 éves fordulóján rendezett június 30-i ünnepségről: Kelemen Móric, Ordódy János, Tóry Gergely, Medvey Lajos, Tolnay Kornél, Misángyi Vilmos, Pattantyús-Ábrahám Imre, Láng Gusztáv, Mihailich Győző, Dobsa László, Latinák Jenő, Feyér Gyula beszéde), (Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közleménye, 1933/67/41-42, 223-231. o.)
- A kontárkérdésről tartott előadások: jegyzőkönyv, a Magyar Értelmiségi Szervezet Bizottságának 1934 ápr. 7-én tartott üléséről: Misángyi Vilmos, Verebély Tibor, Tauffer Gábor, Schmitterer Jenő, Murányi László [előadásai]
- Természettudomány és Technika: „Az ipar fejlődése” c. fejezete, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1936, 425-453. o.)
- Közgyűlési előadás és beszédek április 21-22-én (Sigmund Elek „Alföldünk talajproblémáinak mérnöki vonatkozásai”; Wälder Gyula, Verebély László, Misángyi Vilmos, Frohner József. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közleménye, 1936/70/21-22, 161-170. o.)
- A Szabványügyi Intézetek Nemzetközi Szövetségének Budapesten tartott értekezlete január 5-én (Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közleménye, 1937/71/51-52, 364-376. o.)
- Műegyetemi oktatás és külső gyakorlat (Egyetemi Ny., Budapest, 1937)
- Előszó Ereky Károly „A nagyüzemű selyemtenyészés” c. könyvéhez (Székely Ny., Budapest, 1938)
- Főtitkári beszámoló (Egyetemi Élet, 1938/1-2. 78. o., Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1938)
- A Magyar Ipar: „A magyar bőripar története” és „A Magyar Bőriparosok Országos Szövetségének története” c. fejezete (Halász Pál Könyvkiadóvállalat, 1941, 322-336, 464-470. o.)
- Az ipar fejlődése (Egyetemi Ny., Budapest, 1942)

Irodalomjegyzék:

- [1] Palasik Mária: A Műegyetemisták Odüsszeiája 1944-1946, Budapest, 2006
- [2] Új magyar életrajzi lexikon IV (Főszerkesztő: Markó László)
- [3] Anyagvizsgálók Lapja Válogatás 2012 – Jubileumi szám, ISSN 1215-8410
- [4] A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE (1872-1944) tartalomjegyzéke és névmutatója: <https://mek.oszk.hu/03300/03369/03369.htm#3> (Letöltés dátuma: 2021.02.15.)
- [5] Antikvárium keresője: <https://www.antikvarium.hu/> (Letöltés dátuma: 2021.02.15.)
- [6] MuseuMap: Misángyi Vilmosról készült kép: <https://www.museumap.hu/record/-/record/oai-aggregated-bib5799650> (Letöltés dátuma: 2021.02.15.)

*Tóth László
ny. egyetemi tanár*

*Erdei Réka
tudományos munkatárs,
Bay Zoltán Nonprofit Kft.*